

Използуване на голитѣ планински пасбища

Въ недалечното минало високопланинскитѣ пасбища сѣ били използвани отъ каракачанитѣ и отъ добитѣка на планинското население. Следъ изгубване на прекраснитѣ зимни пасбища покрай Бѣло море и Тракия, броятъ на каракачанскитѣ оджаѣи въ Стара планина, Рила, Родопитѣ, Пиринѣ, Осогова и Бѣласица, значително намалява. Днесъ използването на голитѣ планински и високопланински пасбища е предоставено изключително на планинското население. Отъ незапомнени времена и до днесъ планинскитѣ пасбища се използватъ по най-примитивенъ начинъ. Нѣкои отъ пасбищата се претоварватъ съ добитѣкъ, какъвто е случая съ пасбището „Нешовъ камѣкъ” въ Тетевенския балканъ, а на други пашата остава неизползувана, понеже малко добитѣкъ се пуца въ тѣхъ. Има случаи при които богати високопланински пасбища оставатъ неизползувани, най-често поради това, че добитѣка на близкото планинско население намира достатѣчно паша въ низкитѣ планински пасбища и горски насаждения.

При последната ни екскурзия въ Тетевенския балканъ констатирахме, че високопланинското пасбище „Царичинъ”, собственостъ на общината въ гр. Клисуре, което заема една площъ отъ 4—5000 декара, тази година нѣма да се използва. Забранено е пускането на добитѣкъ въ това пасбище, понеже въ сѣседство съ него е предприето изкуствено залесяване съ иглолистни гори. **Ибогатата паша на най-доброто високопланинско пасбище въ Тетевенския балканъ по изтъкнатата по-горе причина ще остане неизползувана.** А при повече пастири и едно леко и евтино ограждане на пасбището „Царичинъ” могатъ **свободно да пасятъ най-малко 1000 глави едѣръ добитѣкъ безъ да пострада отъ това засадената иглолистна гора.**

Неумѣстно е сѣщо така комбинираното използване на едно и сѣщо пасбище, едновременно отъ едѣръ и дребенъ добитѣкъ. Знае се, че тамъ кѣдето мине овцата за говедото не остава паша. Смѣсеното и комбинирано използване на планинскитѣ пасбища може да се допусне само при условие, че се въведе парцелното използване на пашата. При нашитѣ екскурзии въ Рила и Стара планина, констатирахме, че много отъ високопланинскитѣ и почти всички обикновено планински пасбища се използватъ едновременно отъ едѣръ и дребенъ добитѣкъ, който се пуска свободно да пасе и тѣпче цѣлото пасбище.

Пасбищенъ режимъ

Пасбищния режимъ при който е поставенъ добитѣка въ обикновено планинскитѣ и високопланинскитѣ пасбища е единъ и сѣщъ. Въ нискитѣ планински пасбища добитѣка